

CET Computer Equipment and Trade d.o.o.

Beograd, Knez Mihailova 6/VI

Tel/Fax: (011) 32-81-614, 32-81-720

www.cet.rs

programi@cet.rs

LEGALIZUJTE SVOJE SOFTVERE I UŠTEDITE

Poreska uprava u 2011. godini počinje pojačanu kontrolu legalnosti softvera. Do sada su poreski inspektori kontrolisali da li firme poseduju legalni softver u 15% poseta, a u 2011. godini to će činiti u 70% poseta. Poreska uprava obucila je 25 inspektora koji će proveravati legalnost softvera. Procenjuje se da dnevno mogu da obiđu od 50 do 70 preduzeća, zahvaljujući specijalnom softveru.

Korišćenje nelegalnog softvera na računaru je krivično delo i kažnjava se po zakonu. *Windows* je proizvod kompanije *Microsoft* koji se kupuje, u koliko koristite nelegalni smatra se krađom, kao i izbegavanjem plaćanja poreza (niste platili *Windows*, dakle niste platili ni porez). Kazne za korišćenje nelegalnog *Windows* operativnog sistema kreću se od 100.000,00 – 3.000.000.00 dinara za firme gde poreska inspekcija, a najavljene su učestalije i rigoroznije kontrole, zaključni da je softver nelegalan. Osim zakonske kazne uručuje se i tužba za kršenje autorskih prava od strane BSA agencije, kao kazna izriče se legalizacija softvera po tri puta većoj ceni (maloprodajna cena softvera se množi sa koeficijentom 3).

Osim *Windows*-a kao operativnog sistema, vrši se provera svakog programa koji je instaliran na računar, a većina programa koji se koriste po firmama nisu besplatni (*Word*, *Excel*, *anti-virusi*, *ACDSee*, *Photoshop*, *Nero*, *WinRAR*, *Total Commander*, razni multimedijalni plejeri...).

CET je zvaničan diler sledećih svetskih softverskih kompanija:

- *Microsoft*
- *Adobe*
- *Symantec - Norton*
- *Eset - Nod 32*

- *Corel*
- *Grisoft - AVG*
- *AutoCad*
- *Nero*

Utvrđivanje legalnosti Microsoft softvera

1. Utvrditi broj računara u preduzeću, kroz:
 - a. Popisne liste osnovnih sredstava,
 - b. Fizičko prebrojavanje.
2. Izlistati/popisati instalirane softvere na svim računarima:
 - a. Računarska metodologija (Control panel),
 - b. Softver za izlistavanje instaliranog softvera.
3. Provera legalnosti instaliranog softvera.

a. Windows operativni sistem:

Kupljen uz novi računar (OEM licenca)

- Utvrditi postojanje COA nalepnice na kućištu računara.
 - ✓ Utvrditi da li postoji faktura za taj računar,
 - ✓ Ukoliko na fakturi ne postoji posebno navedena stavka za OEM licencu, potrebno je utvrditi da li postoji posebna faktura za OEM licencu,
 - ✓ Ukoliko postoje odvojene fakture za računar i OEM licencu, potrebno je utvrditi da su izdate istog datuma. Ukoliko nisu, u pitanju je nepoštovanje licencnog prava Microsoft proizvoda, što predstavlja osnov za podnošenje prijave za kršenje zakona,
 - ✓ Ukoliko ne postoji posebna faktura za OEM licencu ili stavka na fakturi o plaćenju OEM licenci, poreski inspektor (u slučaju kontrole softvera) će zatražiti od odgovornog lica u firmi da izjavi da je OEM licenca plaćena u okviru fakture za kompletan računar. Ova izjava će biti evidentirana u zapisniku.
- Proveriti poklapanje verzije instaliranog Windowsa na računaru sa verzijom koja se nalazi na COA nalepnici.

Primer COA nalepnice sa nazivom proizvođača

Primer COA nalepnice bez naziva proizvođača

Kupljen kao FPP proizvod (u kutiji):

- Utvrditi postojanje FPP kutije, na kojoj treba da se nalazi COA nalepnica (ne lepi se na računar već ostaje na originalnoj kutiji),
- Utvrditi postojanje fakture za svaku FPP licencu,
- Proveriti poklapanje verzije instaliranog Windowsa na računaru sa verzijom koja se nalazi na originalnom instalacionom disku u kutiji.

Kupljen kao GGK licenca:

- Utvrditi postojanje COA nalepnice na kućištu računara,
- Utvrditi da faktura za GGK licencu ne sme biti starijeg datuma od fakture za računar na kome je instalirana. Ukoliko je starijeg datuma, u pitanju je nepoštovanje licencnog prava Microsoft proizvoda, što predstavlja osnov za podnošenje prijave za kršenje zakona,
- Proveriti poklapanje verzije instaliranog Windowsa na računaru sa verzijom koja se nalazi na COA nalepnici/fakturi.

Kupljen kroz OLP ugovor, kao GGW licenca:

- Kod GGW licence je potrebno utvrditi postojanje OLP ugovora o količinskom licenciranju na kome je naveden ukupan broj kupljenih GGW licenci,
- Utvrditi da faktura za GGW licencu ne sme biti starijeg datuma od fakture za računar na kome je instalirana. Ukoliko je starijeg datuma, u pitanju je nepoštovanje licencnog prava Microsoft proizvoda, što predstavlja osnov za podnošenje prijave za kršenje zakona,
- Proveriti poklapanje verzije instaliranog Windowsa na računaru sa verzijom koja se nalazi u OLP ugovoru o količinskom licenciranju.

b. Ostale Microsoft licence (Windows Upgrade, Office, serveri, aplikacije, razvojni alati):

Kupljeno uz novi računar (OEM licenca)

- Utvrditi postojanje COA nalepnice na kućištu računara,
- Utvrditi da li postoji jedinstvena faktura za računar i OEM licencu:
 - ✓ U slučaju da je na COA nalepnici navedeno ime brenda proizvođača računara, nije neophodno raditi dodatne provere o legalnosti,
 - ✓ U suprotnom, utvrditi da li se na fakturi za računar nalazi navedena i OEM licenca. U slučaju da ova OEM licenca nije navedena na fakturi, istu mora da prati radna lista na kojoj je ova OEM licenca navedena (ovo pravilo se ne odnosi na Microsoft Office OEM licencu, već samo na servere).

- Ukoliko postoje odvojene fakture za računar i OEM licencu, potrebno je utvrditi da su izdate istog datuma,
- Proveriti poklapanje verzije instaliranog softvera na računaru sa verzijom koja se nalazi na COA nalepnici .

Kupljeno kao FPP proizvod (u kutiji):

- Utvrditi postojanje FPP kutije, na kojoj treba da se nalazi COA nalepnica (ne lepi se na računar već ostaje na originalnoj kutiji),
- Utvrditi postojanje fakture za svaku FPP licencu,
- Proveriti poklapanje verzije instaliranog softvera na računaru sa verzijom koja se nalazi na originalnom instalacionom disku u kutiji.

Kupljeno kao MLK/PKC proizvod (važi samo za Office paket):

- Utvrditi postojanje fakture za svaku Office licencu kupljenu kao MLK/PKC proizvod,
- Proveriti poklapanje verzije instaliranog softvera na računaru sa verzijom koja se nalazi na fakturi.

Kupljeno kroz neki od ugovora o količinskom licenciranju:

- Osnova za nabavku licenci kroz bilo koji od ugovora o količinskom licenciranju je postojanje trajne licence za Windows operativni sistem (OEM, FPP, GGK, GGW licenca). Ukoliko korisnik poseduje samo Windows Upgrade licencu kroz neki od ugovora, a ni jednu od trajnih licenci navedenih pod tačkom a.), u pitanju je nepoštovanje licencnog prava Microsoft proizvoda, što predstavlja osnov za podnošenje prijave za kršenje zakona,
- Utvrditi koja vrsta ugovora je u pitanju: OVS, OLP, OLV, Enterprise, Select,
- Proveriti poklapanje količine licenci navedene u ugovoru sa količinom instaliranog softvera na računarima u preduzeću,
- U slučaju iznajmljivanja softvera kroz OVS ugovor ili EAS ugovor, utvrditi datum isteka ugovora,
- Utvrditi postojanje fakture za svaki od ugovora,
- Podaci o ugovoru se nalaze na linku: <https://www.microsoft.com/licensing/servicecenter> .

Napomena:

- Kod OVS, OLV, Enterprise i Select ugovora preduzeće može imati instaliranu noviju ili prethodnu verziju softvera, u odnosu na onu koja je navedena u ugovoru. Kod OLP ugovora, preduzeće mora imati instaliranu onu verziju koja je navedena u ugovoru, ili prethodnu verziju,
- Kod preduzeća koja koriste licence kroz globalni ugovor (Enterprise ili Select) sa Microsoft-om, potrebno je utvrditi na koji način su licence prenesene tj. ustupljene tom preduzeću.

Najčešće postavljana pitanja u vezi legalizacije Microsoft softvera.

- 1. Želim da legalizujem softver na postojećim računarima u preduzeću. Koji Microsoft proizvodi se mogu koristiti za legalizaciju Windows-a na postojećim računarima?**

U portfoliju Microsoft proizvoda nalaze se GGK i GGW licence, koji isključivo služe za legalizaciju programa Windows na postojećim računarima u preduzeću. To su tzv legalizacijski SKU-ovi. Pored toga, možete koristiti i Windows u kutiji, tzv. FPP.

- 2. Da li u legalizacijsku svrhu mogu kupiti OEM licencu Windows program, koja je jeftinija od GGK i GGW?**

Ne. OEM licenca Windows programa se isključivo prodaje uz nov računar. nKupovinom Windows OEM u legalizacijske svrhe predstavljakršenje licencnog prava tog proizvoda (EULA) i kršenje zakona.

- 3. Moje preduzeće je kupilo GGW i legalizovalo se. Koja je najpovoljnija opcija za buduće kupovine?**

Uvek je najpovoljnije da Windows i Office kupite uz računar (tzv. OEM verzije). Pored toga što je takav Windows profesionalno instaliran, svaka naknadna kupovina Windows-a za legalizaciju uvek je skuplja.

- 4. Da li je potrebno da imam originalni instalacioni CD uz legalan OEM Windows operativni sistem na računaru?**

Ne. CD/DVD je opcioni. Neki proizvođači računara ne isporučuju instalacione diskove sa računarima, već se u tom slučaju, instalacija nalazi na hard disku (tzv. Recoverz particija).

- 5. Da li su GGK i GGW legalizacijski proizvodi prenosivi sa jednog računara na drugi?**

NE. I GGK i GGW licence vezuju se za odgovarajući računar na isti način kao i OEM Windows. To znači da se ove licence ne mogu prenositi na drugi računar unutar firme, niti na novi računar koji preduzeće kupi. Prilikom kontrole, Poreska inspekcija upoređuje datume na fakturama za računare i kupljeni legalizacijski softer.

- 6. Da li kupovinom GGK/GGW licence, mogu da koristim prethodne verzije Windows-a na računaru (downgrade pravo)?**

GGK proizvod nema downgrade pravo, dok GGW ima downgrade pravo na sledeće Windows Professional verzije: Windows Vista Business, Windows XP Business, Windows 2000 Business. Ukoliko se dokupi Software Assurance uz GGW licencu, downgrade pravo je moguće i na Windows 98 i Windows 95.

7. Da li mogu kupiti Windows 7 GSK Home za legalizaciju, a nastaviti da koristim Windows 7 Pro?

Ne. U ovom slučaju, morali biste da instalirate i koristite Windows 7 Home Basic. Ukoliko vam je potrebna Pro verzija, morate kupiti kroz GSK/GGW ugovor.

8. Da li je Windows Starter dozvoljen za legalizaciju?

Ne. Windows Starter je OEM proizvod, pa bi legalizacija ovim proizvodom značila kršenje licencnih prava i zakona.

9. Ukoliko kupim GSK/GGW licencu za legalizaciju, a na računaru već imam instaliranu istu piratsku verziju, da li moram da reinstaliram sistem?

Reinstalacija sistema nije neophodna, ali je preporuka da se uradi tzv. „update product key“ kako bi operativni sistem bio prepoznat kao originalni i mogle se koristiti sve njegove prednosti.

10. Da li mogu imati kupljen Windows Home, a koristiti Windows Pro na novom računaru?

Ne. Korisnik mora koristiti ono što je kupio. Korišćenje „jačeg“ operativnog sistema umesto kupljenog predstavlja kršenje licencnog prava i zakona.

11. Da li mogu koristiti Office 2010 Starter za legalizaciju?

Ne. Office 2010 Starter se isporučuje isključivo na novim računarima. Ipak, ukoliko je korisnik dobio Office 2010 Starter uz nov PC i on zadovoljava njegove potrebe, takav korisnik je legalan.

12. Da li mogu koristiti Office Home & Student na računarima u preduzeću?

NE. Office Home & Student je verzija Office-a koja se ne može koristiti u preduzećima, već je namenjena samo za „kućne“ korisnike.

13. Pored Windows-a, posedujem i nelegalni Office. Koji Microsoft proizvodi se mogu koristiti za legalizaciju Office-a?

Za legalizaciju Office-a moguće je koristiti bilo koju ediciju ovog proizvoda kupljenu kroz neki od sledećih ugovora: FPP, OLP, OVS, EA.

14. Moja firma poseduje OVS (OLP) ugovor sa odgovarajućim brojem Windows Upgrade i Office Pro licenci. Ipak na svim računarima nemam „podlogu“ tj. Windows OEM, GGK, ili GGW. Da li ispunjavam uslove legalnosti?

Ne. U ovakvim slučajevima krši se licencno pravo i zakon. Da biste bili pravilno licencirani i ispunili uslov legalnosti softvera, morate imati Windows OEM, FPP, GGK, ili GGW kao „podlogu“ na svakom računaru koji posedujete i za njih imate OVS ili OLP ugovor. Da bi se koristio Windows Upgrade kroz neki od količinskih ugovora, korisnik mora posedovati Professional verziju Windows-a, kao podlogu za Upgrade. Windows Home verzija, kao podloga za Windows Upgrade nije dozvoljena.

**ZA KOMPLETNE DETALJE U VEZI SA SVAKIM GORE OD NAVEDENIH NAČINA LICENCIRANJA KONTAKTIRAJTE NAŠ TIM
SRUČNJAKA ZA MICROSOFT LICENCIRANJE,
Telefon/fax: 011/32-81-614; 011/32-81-720
E-mail: programi@cet.rs**

